

PÆDAGOGISK VEJLEDNING
'JEG ER HER, NÅR DU VÅGNER'

TITEL 'JEG ER HER, NÅR DU VÅGNER'

Tema: Ensomhed, Mobning, Rejsen, Identitet, Oprør, Mod

Fag: Dansk

Målgruppe: 8. - 10. klasse

Om bogen:

I 'Jeg er her, når du vågner' møder vi Alma. Alma bliver konstant enten udstillet eller udeladt fra klassens sociale liv, så hendes mål er bare at komme hurtigst muligt igennem 9.klasse. Det bliver dog svære og svære at holde til, når der både grines af hende bag hendes ryg og foran hendes ansigt. Så en dag får Alma nok af det hele. Hun klipper håret af, pakker en rygsæk og tager tommelfingeren i brug. Hun tager på stop, uden at vide hvorhen. Da hun samles op af en fremmed, ved hun ikke, hvor hun vil hen - hun vil bare væk. Hjælpen kommer fra Frederik, en ung fyr, som hun hurtigt finder tryghed og tosamhed med. Almas rejse fører hende til Fanø, hvor hun både finder sig selv igen og modet til at vende tilbage.

Faglig relevans/Kompetenceområder:

Arbejdet med 'Jeg er her, når du vågner' er en oplagt mulighed for at beskæftige sig med temaet ensomhed. Ungdomsromanen sætter netop denne følelse under lup og giver både bud på hvor ensomheden kommer fra - og hvordan man kommer af med den.

Samtidig er bogen et fint og nuanceret ungdomsportræt, der skildrer en ung pige, der ikke oplever at mærke sin plads i verden - men tværtimod oplever, at pladsen bliver mindre og mindre, jo ældre hun bliver. Det er samtidig en fortælling om at have fået nok, at sige fra, gøre oprør. Bogen taler derfor også til aktivismen - og giver de unge et billede af, at det er muligt at sige fra, hvis man oplever, at man bliver behandlet forkert af sin omverden.

Forslag til læringsmål:

- Eleven har viden om temaets universelle gyldighed
- Eleven kan gennemføre en indsigtsfuld analyse af en tekst
- Eleven kan opleve tekster som meningsfulde for eget liv og en øget omverdensforståelse
- Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog

Om den pædagogiske vejledning:

Den pædagogiske vejledning giver både bud på opgaver før, under og efter læsningen. Der lægges vægt på, at eleverne er aktive med bogen, både i form af samtale og kreative litteraturopgaver. Det er ikke den analytiske del af danskfaget, der skal i fokus med denne bog - men mere oplevelsen af, at læse meningsfuld litteratur, der rammer i øjenhøjde.

Det er vigtigt, at du som lærer udvælger de opgaver, som passer til den tid, som du har til rådighed - og til de elever, som skal arbejde med bogen.

FØR LÆSNINGEN

Jeg er her, når du vågner

Hvad tænker du på, når du hører bogens titel? Giver den dig associationer til noget - eller hvad forbinder du den med? Se godt på forsiden og skriv ned, hvad du tror, at bogen handler om.

Ensomheden

Læs anslaget højt i klassen, inden at kapitel 1 indledes. Hvad betyder det, at "ensomheden løber som en ulv langs sine byttedyr for at se dem an og udvælge de svagere individer."? Lad alle skrive 10 ord ned, som de forbinder med ensomhed. Præsenter dem for hinanden på klassen.

En rejse

Fortæl eleverne, at et af omdrejningspunkterne i romanen er en rejse. En rejse, hvor noget forandres. Lad eleverne skrive en side om en rejse, der har været med til at forandre dem eller haft særlig betydning for dem. Teksten skal skrives som et essay og layouts på bagsiden af et postkort. Hæng alle postkortene op i klassen efterfølgende.

UNDER LÆSNINGEN

Giv kapitlerne navne

Der er 32 meget små kapitler i bogen. Giv dem alle en titel, når du har læst kapitlet. Titlerne kan være med til at danne dig til et overblik over bogens handlingsforløb til allersidst.

Skyg Alma

Hovedkarakteren Alma gennemgår en større udvikling gennem fortællingen. Skriv noter ned undervejs, når du får informationer, begivenheder og karaktertræk serveret, som du kan bruge til at lave en fyldestgørende personkarakteristik, når bogen er færdiglæst.

Henad vejen

I kapitel 3 giver Alma eksempler på, hvordan hun langsomt har mærket ensomheden, isolationen og drillerierne blive tydeligere og tydeligere. Forklar med dine egne ord, hvad det er hun beskriver i kapitlet.

Familiens rolle

Find eksempler i bogen på hvilken rolle Almas familie spiller - eller mangler at spille. Giv korte beskrivelse af de tre forskellige familiemedlemmers relation til Alma.

UNDER LÆSNINGEN

Nicky og Karoline

To af Almas klassekammerater spiller hver deres rolle i Almas historie. Hvilken rolle er det? Og hvordan udvikler Almas syn på de to sig i løbet af bogen?

Hytteturen

I kapitel 9 hører vi om Almas oplevelse på en hyttetur. Skriv 10 ord ned, som du efterlades med som læser, når du har læst kapitlet.

Kakapo

Alma sammenlignes, i det skjulte, med en kakapo.
En papegøje, der tilsyneladende er for tung til at kunne lette.
Den er derfor den eneste papegøje, der ikke kan flyve.
Undersøg fakta om kakapoen og skriv efterfølgende en hyldestsang til kakapoen, hvor du markerer, at også den er unik.

Tavshed eller tage til genmæle

Find eksempler i teksten, hvor Alma vælger tavsheden frem for at gøre modstand, sige fra og tage til genmæle.

Erkendelsen

Hvad er det Alma erkender og forstår på side 62 - og hvad mener hun med erkendelse?

Rikkes dagbog

Vælg et eller flere nedslag i teksten, hvor søsteren Rikke spiller en rolle. Skriv hendes dagbog, sådan som du forestiller dig, at den er. Læg vægt på de tanker, overvejelser og den dårlige samvittighed, der sikkert præger Rikkes ord.

“Jeg vil ikke findes”

Fortæl hvad det er, der får bægeret til at flyde over for Alma og stikke af hjemmefra. Hvad er hovedårsagerne og begivenhederne, der gør, at hun vælger at tage afsted - og hvordan gør hun?

Frederik og Donna

Almas flugt fra problemerne får hende til rejse væk og bare væk. Særligt to mennesker hjælper hende på vej. Frederik og Donna. Beskriv Almas møder med de to forskellige personer - og læg vægt på hvordan de hver især hjælper og bidrager med noget godt for Alma.

Fanø

Hvad sker der på Fanø? Hvad bruger Alma tiden på og hvilken rolle spiller de beskeder, som hun modtager?

UNDER LÆSNINGEN

Frederiks rolle

Frederik ender med at blive afgørende for, at hun vender tilbage. Hvad er det han kan og gør, der får Alma til at føle sig tryk og forstået?

Hjemkomsten

Hvordan reagerer Almas familie, da hun endelig vender hjem igen?

Den rigtige beslutning

Diskuter i klassen om det er den rigtige beslutning for Alma at forlade sin klasse og starte på en anden skole. Tal også om den handling, som Alma gør til sidst, hvor hun opsøger en dreng, der tilsyneladende er uden for fællesskabet i den nye klasse. Hvad fortæller den om Alma og den udvikling, som hun har været igennem?

EFTER LÆSNINGEN

Du

Allerede i første kapitel og flere gange senere henvender Alma sig direkte til 'du' som læser. Hvilken sproglig effekt har det - og hvorfor tror du, at forfatteren har valgt dette virkemiddel?

Emoji-resumé

Lav et emoji-resumé af bogens fortælling. Den må indeholde et sted mellem 20-30 emojis.

Aktantmodellen

Forsøg at udfylde aktantmodellen i forhold til bogens handlingsforløb og persongalleri.

Litterær Aktivisme (Greb fra udgivelsen 'Grib litteraturen')

Ingen børn, unge eller voksne mennesker skal udsættes for vedvarende drillerier eller mobning. Med udgangspunkt i bogen skal I tage udgangspunkt i bogens handling og lave en aktivistisk handling, der sætter spot på problemet. Det kan både være en podcast, en kampagnevideo, et arrangement eller en brochure. Kun fantasien sætter grænser.

Kakapo på Facebook

Opret den omtalte Facebook-profil til Kakapo. Opdel klassen i to halvdel. Den ene halvdel har til opgave at skabe negativitet på siden - den anden skal skabe positivitet. Bliv enige om grænser for sprogbruget inden.

EFTER LÆSNINGEN

Litteraturog nedtur (Greb fra udgivelsen 'Grib litteraturen')

Lav 5-8 nedslag i løbet af bogen, hvor det første skal være fra begyndelsen af historien og det sidste nedslag fra slutningen. Overvej ved hvert nedslag: Hvordan har Alma det på det pågældende tidspunkt? Er hun glad, trist, spændt, vred, presset, forventningsfuld osv.? Placer med kryds alle tekstnedslag på humørskalaen fra -10 til +10, hvor 0 er det neutrale i forhold til hovedpersonens humør og sindstilstand. Tilføj sidetal og et par stikord, der forklarer dit valg.

Find arbejdsarket til at udfylde her,

<https://griblitteraturen.gyldendal.dk/arbejdsark/fase-3-tekstfordybere>

Andreas Odbjerg

Sangen 'I morgen er der også en dag' spiller en væsentlig rolle i fortællingen. Både som reference direkte i handlingen, og som fader til bogens titel. Lyt og læs sangen og sangteksten; <https://genius.com/Andreas-odbjerg-i-morgen-er-der-ogsaa-en-dag-lyrics>. Lav en perspektivering mellem sangtekst og bog. Hvilke ligheder er der i de to fortællinger, og hvordan har bogen brugt sangens udsagn.

Kunne du genkende noget?

Skriv et personligt brev til din dansklærer, hvor du fortæller om, hvordan du oplever stemningen i din klasse og jeres opførsel overfor hinanden og skolens øvrige elever og voksne!

Wanted-plakat (Greb fra udgivelsen 'Grib litteraturen')

Alma er forsvundet. Lav en Wanted-plakat, hvor hun eftersøges. Husk at beskriv særlige kendetegn og personlighedstræk. Sæt også gerne dusør på.

SUPPLERENDE MATERIALER

Ensomhed

DR Ultra program, der går tæt på børn og unge, der er ramt af ensomhed. <https://mitcfu.dk/TV0000033632>

21 måder at dø

Sarah Engells meget barske fortælling om Stella, der kommer på kant med bedsteveninden Amalie og pludselig bliver lagt for had af hele klassen. Udstødt og uønsket. <https://mitcfu.dk/50936074>

Vi taler om: Ensomhed I Kortdok I DR3

Kortdok, der på 2 ½ minut giver fine eksempler på, hvordan unge kan føle sig ensomme. <https://www.youtube.com/watch?v=vOFol4BhUag>

Tværs: Jennifer er for klam

Jennifer tør ikke gå alene ud. Overalt hvor hun færdes i sin lille hjemby, frygter hun at møde dem, der har mobbet hende hele hendes barndom.

https://www.dr.dk/drtv/se/tvaers_-jennifer-er-for-klam_132620